

RAUTAVAARA

PARAS LUONNOSTAAN

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2021 – 2025

Tulevaisuus on lapsissa, nuorissa ja perheissä

Hyvinvointilautakunta 2.2.2022

Sisällys

JOHDANTO JA LÄHTÖKOHDAT	3
LASTENSUOJELU	5
NEUVOLATOIMINTA	6
VARHAISKASVATUS	7
KOULU HYVINVOINNIN YLLÄPITÄJÄNÄ	8
HYVINVOINTIA TUKEVAT KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT	10
MUUT LASTEN JA NUORTEN KANSSA TOIMIVAT TAHOT	12

JOHDANTO JA LÄHTÖKOHDAT

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä kunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laaditaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi (lastensuojelulaki 12 §). Lakisääteisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman keskeiset painopisteet ovat osa kuntastrategiaa.

Täytäntöönpano, seuranta ja arviointi sekä toteutus

Kunnanvaltuusto hyväksyy suunnitelman sekä seuraa ja arvioi sen toteutumista vähintään kerran valtuustokauden aikana. Valtuuston tulee ottaa suunnitelman toteuttaminen huomioon kunkin vuoden talous- ja toimintasuunnitelmassa. Seuranta ja arviointia vaativat erityisesti muutokset lasten ja nuorten hyvinvoinnissa, kasvu ympäristön tilanne, palvelujärjestelmän toimivuus ja suunnitelmien tavoitteiden toteutuminen. Suunnitelman toteuttamista johdetaan ja koordinoidaan johtavien viranhaltijoiden toimesta. Kunnan toiminta- ja päätöksenteko-organisaatiossa määritellään pysyvät rakenteet, yhteistyöelimet ja foorumit, joissa lasten, nuorten ja perheiden asioita tarkastellaan kokonaisuutena.

Suunnitelman sisältö

Suunnitelman sisältö on laaja-alainen ja koskee lapsen ja nuoren kasvuoloja, epäkohtien ehkäisemistä, vanhemmuuden tukea sekä lasten ja nuorten palveluja. Suunnitelman tulee sisältää suunnittelukaudelta tiedot:

- 1) lasten ja nuorten kasvuoloista sekä hyvinvoinnin tilasta;
- 2) lasten ja nuorten hyvinvointia edistävästä sekä ongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista;
- 3) lastensuojelun tarpeesta kunnassa;
- 4) lastensuojeluun varattavista voimavaroista;
- 5) lastensuojelulain mukaisten tehtävien hoitamiseksi käytettävissä olevasta lastensuojelun palvelujärjestelmästä;
- 6) yhteistyön järjestämisestä eri viranomaisten sekä lapsille ja nuorille palveluja tuottavien yhteisöjen ja laitosten välillä; sekä
- 7) suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta.

Lähtökohdat Rautavaaralla

Rautavaaralaisten lasten ja nuorten kasvuolot ja hyvinvoinnin tila

Rautavaaralaisille lapsille ja nuorille Rautavaara tarjoaa turvallisen, terveellisen ja lämminhenkisen yhteisön, jossa kasvaa, kehittyä ja haastaa itseään matkalla aikuisuuteen ja tulevaisuuden työelämään. Meiltä Rautavaaralta on ponnistanut maailmalle jo useita oman alansa taitajia ja vähättelettä: huippuja tyyppejä.

Rautavaara tarjoaa lapsille peruskoulun, jossa opettajat ovat oman alansa erityisosaajia ja omaavat laajan tietämyksen. Yläkoulun aineopettajat toimivat opettajina myös kunnan lukiossa ja tämä takaa oppilaille turvallisen jatkumon lukio-opintoihin.

Kunta tarjoaa nuorille kesätyösetelien mahdollistamana ensimmäiset kesätyökokemukset ja mahdollisuuden vaikuttaa oppilaskuntien hallitusten ja nuorisovaltuuston toiminnan kautta. Rautavaaralla sijaitseva nuorisokeskus mahdollistaa oven avaamisen ulkomaille ja varhaiset kokemukset kansainvälisestä toiminnasta.

Pitkien etäisyyksien ja syrjäisemmillä alueilla asumisen takia lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastuksiin vaikuttavat lasten ja nuorten huoltajien mahdollisuudet kyyditä lapsia kuntakeskukseen. Rautavaaralaiset lapset ja nuoret ovat pääsääntöisesti motivoituneita käymään niin koulun, kunnan kuin kolmannen sektorinkin järjestämissä vapaa-ajan palveluissa.

Lasten ja nuorten ympärillä on kattavasti saatavilla eri alojen osaajia, joiden into, avoimuus, persoonallisuus, kokemus ja toiminta vaikuttavat kunnan lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lastensuojelu tekee tiivistä yhteistyötä lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa ja hyvinvoinnin heikkenemiseen pystytään reagoimaan varhaisessa vaiheessa.

Välittävät aikuiset ovat avain hyvinvoivien lasten ja nuorten matkalla aikuisuuteen. Lasten ja nuorten kanssa päivittäin toimivat aikuiset vaikuttavat ja ovat kunnan nuorimmille myös esimerkkinä, kuinka asioihin reagoidaan ja kuinka hankalatkin asiat hoidetaan yhdessä keskustellen. Pienetkin asiat kertovat paljon meistä ja arvoistamme ja vaikuttavat lasten ja nuorten ajatteluun ja toimintaan tulevaisuudessa.

Rautavaaran koulukeskuksen oppilasennuste vuosille 2022-2030

Lukuvuosi	E	1	2	3	4	5	6	E-6 yhteensä	7	8	9	7-9 yhteensä	E – 9 yhteensä
2022 – 2023	4	11	10	13	10	9	16	73 (70)	14	19	15	48 (50)	121 (120)
2023 – 2024	10	4	11	10	13	10	9	67 (64)	16	14	19	49 (51)	116 (115)
2024 – 2025	5	10	4	11	10	13	10	63 (58)	9	16	14	39 (42)	102 (100)
2025 – 2026	7	5	10	4	11	10	13	60 (56)	9	9	16	34 (36)	94 (92)
2026 – 2027	4	7	5	10	4	11	10	51 (47)	10	9	9	28 (33)	79 (80)
2027 – 2028	7	4	7	5	10	4	11	48 (41)	13	10	9	32 (32)	80 (73)
2028 – 2029	3	7	4	7	5	10	3	39 (37)	10	13	10	33 (31)	72 (68)
2029 – 2030	3	3	7	4	7	5	10	39 (38)	11	10	13	34 (21)	73 (59)

Punainen väri taulukossa kertoo, että luku on arvio. 2028 esikouluun tulevat eivät ole vielä taulukon kokoamishetkeen mennessä syntyneet, joten tilastotieto ryhmäkoosta puuttuu. Taulukossa on käytetty lukua kolme arvona, johon luetaan sekä kunnassa syntyvät lapset että Rautavaaralle muuttavat lapsiperheet. Lukion oppilasmääräennusteessa oletuksena on, että noin 50% kunnan yhdeksäsluokkalaisista aloittaa opiskelut oman kunnan lukiossa. Tähän lukuun on lisätty vuosittain yksi muualta lukioon tuleva opiskelija.

Rautavaaran lukion opiskelijaennuste vuosille 2022-2031

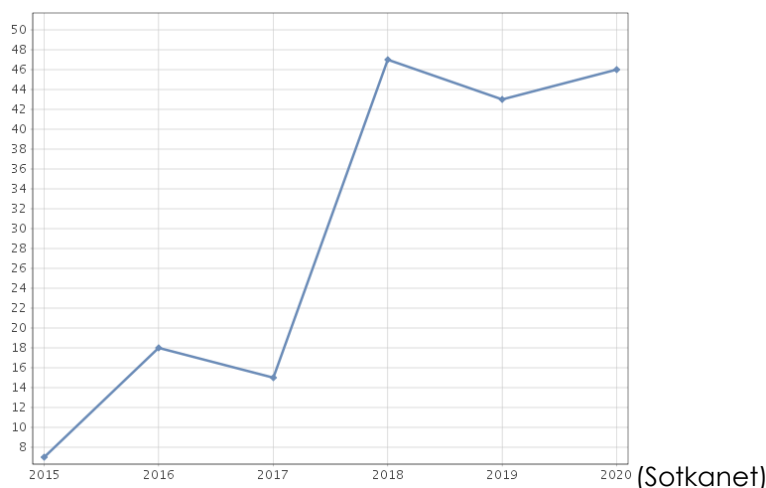
Lukuvuosi	L 1	L 2	L 3	Lukio yhteensä
2022 – 2023	10	14	9	32 (32)
2023 – 2024	7	10	14	31 (28)
2024 – 2025	10	7	10	27 (28)
2025 – 2026	7	10	7	24 (27)
2026 – 2027	8	7	10	25 (28)
2027 – 2028	5	8	7	20 (23)
2028 – 2029	5	5	8	18 (20)
2029 – 2030	5	5	5	15 (18)
2030 – 2031	7	5	5	17 (17)

LASTENSUOJELU

Lastensuojelu ja ennaltaehkäisevien palveluiden tilanne Rautavaaralla

Rautavaaralla lastensuojelun ja sosiaalitoimen palvelut ovat lasten ja nuorten arjen hyvinvoinnin tukena mm. yhteisöllisen oppilashuoltotyöryhmän (YOHR) ja perhetyön kautta. Työntekijät antavat keskusteluapua ja -tukea jo varhaisessa vaiheessa. Kuitenkin lastensuojelun työntekijä on myös viranomainen, joka puuttuu tilanteeseen jos lapsen tai nuoren kotitilanne tai käytös muuttuu kasvun ja kehityksen kannalta epäedulliseksi tai jopa vaaralliseksi.

Lastensuojeluilmoitusten määrä (THL) 2015-2020

Lastensuojeluilmoitusten määrä on ollut edeltävinä vuosina hieman koholla. Viimeisimpien arvioiden mukaan ilmoitusten määrässä pysytään vuonna 2021 jokseenkin samalla tasolla.

Rautavaaralla lasten ja nuorten mahdollisesti heikenneisiin tilanteisiin vastataan nopeasti. Tiivis yhteistyö varhaiskasvatuksen, koulun ja terveydenhuollon henkilökunnan kanssa perheiden, lasten ja nuorten hyvinvoinnin trendeistä auttaa hyvinvoinnin vajeiden toteamisessa.

Lastensuojeluilmoituksien käsittelyajat (seitsemän arkipäivää) eivät ylity ja määräajoissa pysymistä seurataan säännöllisesti. Määräajoissa pysyminen vaatii työnjakoa ja työntekijäresurssien kohdentamista niin, että kunnassa on ympärivuotisesti paikalla lastensuojelullisten ilmoitusten käsittelyyn pystyvä ammattilainen. Hyvästä ennaltaehkäisevästä työstä huolimatta kodin ulkopuolelle sijoittamista joudutaan kuitenkin tekemään vuosittain muutamia kertoja.

Rautavaaralla työntekijäresurssit ovat arvioiden mukaan riittävät. Kokonaisuudessa toimii johtava sosiaalityöntekijä, sosiaalityöntekijä, kaksi sosiaaliohjaajaa/perhetyöntekijää. Hyvinvointialueisiin siirtyminen 2023 tulee kuitenkin vaikuttamaan tilanteeseen.

Tukiperhetoimintaan on saatu mukaan uusia perheitä, joiden avulla pystytään ennaltaehkäisemään perheiden tilanteiden heikkenemistä tehokkaasti.

Rautavaaralla sijaitsee myös yksityinen lastensuojelun sijaishuoltoyksikkö, joka vahvistaa sosiaalialan osaamista Rautavaaralla.

Painopisteet ja kehityskohteet

Panostuksella henkilöstöresursseihin painopistettä on muutettu ennaltaehkäisevään työhön, jota pyritään jatkamaan. Rautavaaran sijainnin takia perheiden palveluiden saaminen kuntakeskuksesta on ensisijaisen tärkeää toiminnan vaikuttavuuden kannalta. Muun muassa perheneuvolan palvelut ovat saatavilla kuntakeskuksessa, mutta halutessaan perheet voivat sopia tapaamisen tapahtuvan etäyhteyksillä. Sosiaalitoimen tarjoamien palveluiden ja keinojen soveltuvuutta ja toimivuutta arvioidaan yhdessä asiakkaan, lapsen ja tämän perheen sekä yhteistyöverkoston kanssa.

NEUVOLATOIMINTA

Neuvolatoiminnan tavoitteena on tukea ja edistää yksilön ja perheen psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä terveyttä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia. Neuvola tavoittaa n. 99 % kaikista lasta odottavista ja lapsen saaneista perheistä. Ennaltaehkäisevä työote on keskeisimmällä sijalla neuvolatyössä. Erityistä tukea tarvitsevat perheet ja lapset pyritään tavoittamaan varhain ja ohjaamaan tarvittaessa muiden palvelujen piiriin. Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollosta edellytetään järjestämään määritetyt määräaikaisten terveystarkastukset lasta odottaville perheille laaja terveystarkastus mukaan lukien, sekä määräaikaisten terveystarkastukset alle kouluikäisille lapsille perheen laaja terveystarkastus mukaan lukien. Laajassa terveystarkastuksessa selvitetään koko perheen hyvinvointia. Lisäksi asetuksessa on maininta, että tarkastuksesta poissaolien tuen tarve selvitetään.

Perhesuunnitteluneuvola

Perhesuunnitteluneuvola edistää seksuaaliterveyttä ja auttaa asiakkaitaan ajoittamaan lapsen syntymän siten, että lapsi olisi toivottu. Perhesuunnitteluneuvolan toimintaan kuuluvat myös sukupuolitautilien tartuntojen ehkäisy ja hoito sekä lapsettomuuteen ja raskauden keskeytykseen liittyvä neuvonta, ohjaus ja tuki. Perhesuunnitteluneuvolan työllä edistetään naisten terveyttä ja raskauden hyvää ajoitusta parisuhteen kannalta. Neuvolasta saa myös tietoa erilaisista ehkäisymenetelmistä.

Äitiysneuvola

Äitiysneuvolan palvelut on tarkoitettu lasta odottaville ja juuri lapsen saaneille äideille ja isille, siis uusille perheille. Äitiysneuvolan ydintehtävä on turvata odottavan äidin, sikiön, vastasyntyneen ja perheen paras mahdollinen terveys, edistää tulevien vanhempien ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia sekä tulevan lapsen kehitysympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Tavoitteena on myös edistää kansanterveyttä ja ehkäistä raskaudenaikaisia häiriöitä, häiriöiden varhainen toteaminen ja sujuva hoitoon ohjaus sekä tukeminen sairauden tai vamman kohdatessa. Lisäksi keskeistä on terveiden elämäntapojen edistäminen ja vanhempien valmentaminen vanhemmuuteen, muuttuvaan parisuhteeseen, lapsen hoitoon ja lapsen tuomaan elämänmuutokseen.

Lastenneuvola

Lastenneuvolan tehtävänä on edistää alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia sekä kaventaa perheiden välisiä terveyseroja. Lastenneuvolassa seurataan ja edistetään lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua ja kehitystä sekä tuetaan vanhempia turvallisessa, lapsilähtöisessä kasvatuksessa ja lapsen hyvässä huolenpidossa sekä parisuhteen hoitamisessa. Perustehtävistä yksi tärkeimmistä onkin vanhemmuuden vahvistaminen ja kasvatuksesta keskusteleminen. Moniammatillista yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan mm. varhaiskasvatuksen kanssa 5-vuotiaiden lasten kehitysarvioinnin osalta, vanhempien luvalla. Neuvolassa pyritään havaitsemaan lapsiperheiden erityisen tuen tarpeet mahdollisimman varhain ja järjestämään tarkoituksenmukainen tuki ja apu. Lapsi saa neuvolassa rokotusohjelmaan kuuluvat rokotukset.

Painopisteet ja kehityskohteet Rautavaaralla

Rautavaaralla neuvolatoiminnassa painottuu moniammatillinen toiminta, jossa toimitaan yhteistyössä sosiaalitoimen, varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa. Aikoja terveysterveystarpeisiin pystytään antamaan tarpeen vaatiessa nopealla aikataululla lasten ja nuorten terveyden haasteita priorisoiden. Pieni neuvola mahdollistaa perheiden ja niiden lasten yksilöllisen huomioimisen ja kokonaisvaltaisen tuen antamisen.

Rautavaaralla neuvolan työntekijät toimivat muissakin terveydenhuollon tehtävissä, joten kouluttautumista ja laaja-alaisen osaamisen ylläpitämistä tuetaan. Kysterin organisaation kautta terveydenhuollon henkilökunta pääsee osalliseksi uusimmasta terveyttä ja hyvinvointia koskevasta tiedosta ja osaamisesta.

VARHAISKASVATUS

Päivähoitojärjestelyt ja päivähoidon merkitys

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä kasvua kohti aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun parantaen näin perheen taloudellista tilannetta ja tulevaisuuden hyvinvointia.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta niin laajasti ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on todellista tarvetta. Varhaiskasvatusta voidaan varhaiskasvatustlain mukaan toteuttaa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muuna varhaiskasvatuksena, esimerkiksi leikki- tai kerhotoimintana. Varhaiskasvatustlaissa (540/2018) säädetty lapsen oikeus varhaiskasvatukseen koskee päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annettavaa varhaiskasvatusta. Huoltaja päättää lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Esiopetuksessa olevalla lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen lain oikeuttamalla tavalla.

Päivähoito Rautavaaralla

Päivähoitoa järjestetään Rautavaaran kunnassa päiväkotijärjestelmän ja perhepäivähoitona, mikä tarjoaa turvallista perushoitoa 0 – 5 -vuotiaille lapsille. Päiväkotitoiminta toimii yhteistyössä 6 – 9 -vuotiaiden lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan kanssa. Päivähoidon tehtävä on tarjota laadukasta perushoitoa. Laadukkaaseen perushoittoon sisältyy riittävä ulkoilu, lepo ja leikkiminen sekä terveellinen ruoka. Päivähoidon tavoite on tukea perheitä heidän kasvatustehtävässään.

Perhepäivähoito pyritään tarjoamaan pienimmille päivähoidon tarvisijoille niin, että heitä on hoitajallaan enintään neljä (4) lasta. Isommat lapset siirtyvät päiväkotipalveluiden piiriin antaen tilaa pienemmille. Perhepäivähoito tarjoaa lapselle kodinomaisen hoitoympäristön ja pysyvän hoitajakontaktin, joka luo pienelle lapselle perusturvallisuuden tunnetta. Päiväkodissa hoidetaan pääsääntöisesti isompia lapsia. Päiväkotihoidon tukea isompia lapsia esikouluun siirtymisessä.

Varhaiskasvatustalvet tekevät yhteistyötä esimerkiksi lastenneuvolan, perheneuvolan, vammaispalveluiden ja kunnan perhepalveluiden kanssa. Yhteistyötä tehdään tahojen kanssa, jotka kulloisessakin tilanteessa ovat osa lapsen ja perheen palvelurakennetta.

Varhaiskasvatuksen painopisteet ja kehityskohteet Rautavaaralla

Rautavaaralla varhaiskasvatuksen painopisteet muodostuvat lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukemisen ympärille. Varhaiskasvatustalvetuissa painotetaan ennaltaehkäisevää toimintaa pyrkien varhaisessa vaiheessa tukemaan lasta ja tämän perhettä, jotta kasvaminen ja kehittyminen välillä haastavine vaiheineen sujuisivat perheiltä mukavasti.

Rautavaaralla varhaiskasvatustalvetuissa kehitetään toiminnan luontopainotteisuutta. Luonnossa liikkumisella on tunnetusti hyviä terveysvaikutuksia ja meillä jos missä on harvinaislaatuista kaunista ja puhdas luonto ympärillämme. Lasten tutustuttaminen luonnossa liikkumiseen, luonnon kunnioittamiseen ja arvostamiseen tuottavat hyvää myös tuleville sukupolville.

KOULU HYVINVOINNIN YLLÄPITÄJÄNÄ

Rautavaaralaiset lapset ja nuoret käyvät koulua koulukeskuksessa kunnan taajamassa. Pienenevät ikäluokat ovat mahdollistaneet oppilaiden sijoittamisen saman katon alle niin, että yhtenäiskoulun tiloissa opiskelevat luokat 1-9 ja lukio. Suunnitteilla on tulevaisuudessa mahdollista myös esikoululaiset yhtenäiskoulun tiloihin.

Opiskeluhuollon tavoitteet ja periaatteet

Rautavaaralaiset lapset ja nuoret ovat osa tiivistä kouluyhteisöä, jossa koulun aikuiset tuntevat oppilaat nimeltä. Oppilaat saavat osakseen laadukasta opetusta, mutta heidät myös kohdataan yksilöinä sekä perheyhteisöjensä jäseninä. Jokainen oppilas on merkityksellinen. Mikäli oppilaan hyvinvoinnissa ilmenee heikkenemistä, siihen reagoidaan arjessa ja mahdollistetaan jatkokoulut muuhun oppilashuoltoon sekä tukeen.

Oppilashuolto luo kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle sekä avoimelle vuorovaikutukselle. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Yhteisöllisessä oppilashuollossa korostuu ongelmien ennaltaehkäisy ja koko kouluyhteisöä tukeva työote.

Yhteisöllinen oppilashuolto ja varhaisen tuenpalvelut

Jokaisen koulussa työskentelevän aikuisen velvollisuutena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia kouluyhteisössä. Vastuu oppilashuollon toteuttamisesta on koko koulun yhteinen. Koulukeskuksen kokonaisvaltaista hyvinvointityötä koordinoi yhteisöllinen oppilashuoltotyöryhmä, joka vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeinen tehtävä on edistää kouluyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamista ja kehittämistä. Yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä käsitellään myös koulun pedagogiset asiakirjat.

Yhtenäiskoulun ja lukion yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu joka toinen kuukausi. Oppilashuoltoryhmään kuuluvat rehtori (pj), erityisluokanopettajat, kouluterveydenhoitaja ja -lääkäri, koulukuraattori, sekä sosiaalityöntekijät. Tarpeen mukaan ryhmän kokouksiin kutsutaan myös oppilaskuntien sekä vanhempainyhdistyksen edustus. Yksilöllisen ja yhteisöllisen oppilashuoltotyöryhmän käytänteitä tullaan avaamaan ja selkiyttämään kevätlukukaudella 2022 valmistuvassa oppilashuoltosuunnitelmassa.

Rautavaaran koulukeskuksessa opettajien ja luokan tukena työskentelee koulunkäynninohjaajat, jotka toimivat osittain myös aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina. Luokilla, joissa ilmenee

levottomuutta, koulunkäynninohjaaja on tiiviimmin luokan mukana mahdollistamassa oppilaille yksilöllisen tuen.

Erityisopetuksen parissa työskentelee kaksi erityisluokanopettajaa, joista toinen e-5. luokkalaisten ja toinen 6.-9. luokkalaisten parissa. Koulukeskuksella on työskennellyt myös lukuvuosien 2020-2021 ja 2021-2022 ajan kokeiluluontoinen määräaikainen erityisluokanopettaja, jonka vastuulla on ollut sosioemotionaalisia haasteita omaavien oppilaiden opetus. Tämä tehtävä vakinaistetaan syksyllä 2022, jolloin koulukeskuksella työskentelee kolme vakituista erityisluokanopettajaa.

Lisäksi koulukeskuksella työskentelee resurssiopettaja, joka mahdollistaa pienryhmäopiskelun sitä tarvitseville yleisen ja tehostetun tuen oppilaille. Resurssiopettaja työskentelee myös aktiivisesti luokan- ja aineenopettajien tukena luokissa samanaikaisopettajana.

Yksilöllinen opiskeluhoito

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon, koulupsykologin ja -kuraattorin palveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset ja muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisölliseen oppilashuoltoon.

Yksilökohtainen oppilashuolto seuraa ja edistää yksittäisen oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa. Yksilöllistä oppilashuoltoa toteutetaan siis tarpeen mukaan yksittäisten oppilaiden kohdalla. Yksilöllisen oppilashuollon koollekutsujana toimii luokanopettaja tai -valvoja/ryhmänohjaaja ja siihen osallistuu tarpeen mukaan oppilaan ja huoltajan luvalla muita oppilashuollon toimijoita.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuolto järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Painopisteen ja kehityskohteet

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi koulu jatkaa jo aiemmin aloitettua yhteisöllisyyden vahvistamista panostamalla tiimityöhön ja vuorovaikutustaitojen harjaannuttamiseen. Toiminta yletetään vaikuttamaan myös oppilaiden ja opiskelijoiden koteihin vahvistamalla vuoropuhelua kodin ja koulun välillä. Harrastuksen Suomen malliin osallistuminen on mahdollistanut kolmannen sektorin toimijoiden mukaan saamisen oppilaiden arkeen. Yhteisöllisyyttä ja yhteisössä toimimisen tapoja harjoitellaan lähitulevaisuudessa myös näiden toimijoiden kautta.

Syksyllä 2021 on kartoitettu huoltajien sekä oppilaiden ja opiskelijoiden kokemusta oppilashuoltopalveluista sekä niiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Kyselyyn vastasi 9 oppilasta tai opiskelijaa sekä 15 huoltajaa. Vastaajista 18/24 tiesi oppilashuollossa työskentelevän koulukuraattorin sekä kouluterveydenhoitajan. Vain 3/24 tiesi, että myös koulupsykologi on käytettävissä. Kaksi vastaaja ilmaisi, ettei koululla työskentele koulupsykologia. Vastaajista 22/24 oli tietoisia siitä, miten oppilas saa oppilashuoltopalveluja. 18/24 kertoi, että oli itse/huollettava oli käyttänyt oppilashuollon palveluja.

Kyselyssä koulun oppilashuollon palvelujen arvioitiin olevan pääsääntöisesti hyvin saatavilla. Yksi vastaaja kertoi, ettei tiedä missä ja milloin apua on saatavilla. Yhden vastaajan mukaan oppilashuollon palvelut eivät toimi. Lisäksi kaksi vastaajaa kokivat, että se, ettei kouluterveydenhoitaja ole fyysisesti koululla, vähensi palvelun saatavuutta.

Avoimissa palautteissa ja kehittämisideoissa toivottiin seuraavia asioita: kynnys palveluiden käyttämiselle matalaksi, parempi tiedotus palveluista sekä oppilashuollon markkinointitempaus, mielenterveystyöhön enemmän resursseja käyttöön, mielenterveystyössä ennaltaehkäisyyn panostaminen, lukioon säännölliset lääkärintarkastukset, oppilashuollon henkilöstön sekä huoltajien välisen yhteydenpidon ja vuorovaikutuksen kehittäminen.

Tavoitteena oppilashuollon palvelujen osalta on selkiyttää koulupsykologin, -terveydenhoitajan ja –kuraattorin roolia oppilashuoltotyössä. Myös oppilashuoltopalveluista tiedottamisen kehittämiseksi on selvää tarvetta.

Maakunnallisen hyvinvointialueen tulo vuoden 2023 alussa tulee vaikuttamaan merkittävästi opiskeluhuollon palveluiden tuottamiseen ja saatavuuteen, kun koulupsykologi-, -terveydenhoitaja ja –kuraattori siirtyvät hyvinvointialueen palvelukseen. Vaikutukset Rautavaaran koulukeskuksen osalta hahmottuvat vuoden 2022 aikana.

HYVINVOINTIA TUKEVAT KULTTUURI- JA VAPAA-AJANPALVELUT

Rautavaaran kunnassa kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut toimivat ennaltaehkäisevässä hengessä kuntalaisten hyväksi. Lapset ja nuoret elävät vaihetta, jossa heille muodostuu kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vaikuttavia taitoja ja tapoja. Siksi he ovat erittäin otollinen kohderyhmä vaikuttamistyölle, jolla luodaan pohjaa niin yksilön kuin koko yhteisön hyvinvoinnille. Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut tuottavat lapsille ja nuorille aktiivisesti tarjolle aktiviteetteja arjen keskelle mm. erilaisten valtakunnallisten teemaviikkojen ja hankkeiden kautta.

Rautavaaran ominaispiirre, koskematon ja ylväs luonto tarjoaa niin kuntalaisille kuin matkailijoille mahdollisuuden omatoimiseen liikuntaan vaeltaen, pyöräillen, hiihtäen, kelkkaillen, uiden tai vaikka meloen. Muutaman kymmenen minuutin matkan päässä kuntataajamasta löytyy useita kohteita, jotka tarjoavat arjen keskelle mahdollisuuden rentoutua, elpyä tai haastaa itseään liikkuen.

Lapsiperheet

Perheille, joissa on pieniä lapsia, tuotetaan erilaisia lastentapahtumia ja teemapäiviä esimerkiksi satutuntien tai perinteisten pihapelien muodossa. Tapahtumien järjestämisessä tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä paikallisten yhdistysten, seurakuntien ja vapaaehtoisten kanssa. Toiminnan tarkoitus on mahdollistaa kuntalaisille pienimmästä isompaan iloinen yhteinen hetki, joka innostaa yhteisiin touhuihin ja tulemaan mukaan aktiivisesti myös jatkossa.

Nuoret

Nuorisotyö Rautavaaralla elää kehitymis- ja muutosvaihetta. Pienenevät ikäluokat vaikuttavat palveluiden tarpeeseen. Perinteisellä nuorisotilatoiminnalla on jälleen tilausta, mutta myös muut nuorisotyön muodot kuten mm. netti- ja koulunuorisotyö nostavat päätään.

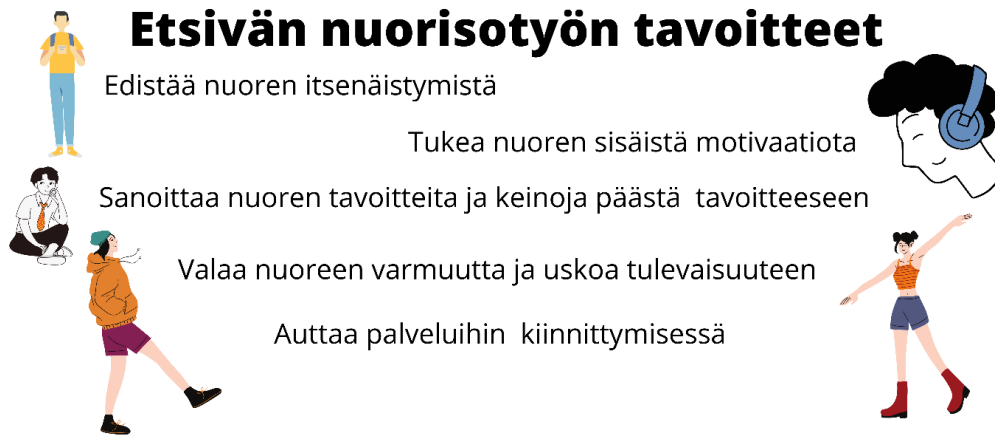
Nuorisotyön painopisteet lähivuosina ovat vahvasti toiminnan kehittämisessä, ennaltaehkäisevässä työotteessa ja lasten sekä nuorten valtaistamisessa vaikuttamaan ja toimimaan. Merkittävä osa Rautavaaran kunnan nuorisotyötä on Rautavaaran nuorisovaltuusto Ranuva. Rautavaaralaisten 13-20- vuotiaiden nuorten vaikuttajaelin antaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa, osallistua ja tulla kuulluksi kunnan päätöksen teossa.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on aluehallintoviraston (AVI) avustamaa toimintaa, jolla mahdollistetaan nuorille turvallinen aikuiskontakti. Toiminnan avulla nuoria tuetaan opiskelu tai työurille suuntaamisessa sekä heille tarpeellisten palveluiden piiriin pääsemisessä. Yhteiskunnallisella tasolla etsivä nuorisotyö tekee

näkyväksi hyvinvoinnin vajeita ja puutteita yhteiskunnan turvaverkoissa. Etsivä nuorisotyö tuottaa tietoa nuorten arjesta ja nuorten keskuudessa liikkuvista ilmiöistä.

Etsivän nuorisotyön tuki on nuorelle aina ilmaista ja vapaaehtoista. Työ on luonteeltaan ennaltaehkäisevää, mutta erityisesti heikoimmassa tilanteessa olevien nuorten kohdalla toiminnassa on myös korjaavia elementtejä. Etsivä nuorisotyö nojaa toiminnassaan nuorisotyötä ohjaaviin lakeihin ja toiminnan eetokseen. Etsivä nuorisotyöntekijä on aina nuoren puolella.

Etsivä nuorisotyö Rautavaaralla

Rautavaaralla etsivän nuorisotyön piirissä on vuosittain 80- 100 nuorta, jotka ovat iältään 13-29 vuotiasta. Nuorimpien 13-15-vuotiaiden kanssa etsivä nuorisotyössä painotetaan ennaltaehkäisevää toimintaa, johon kuuluu ryhmäytymisen tukeminen, koulumotivaation ylläpitäminen sekä osallisuuden ja vaikuttamisen kokemusten mahdollistaminen. Vanhempien 16-29 -vuotiaiden nuorten kanssa etsivässä nuorisotyössä Rautavaaralla painotetaan opiskeluihin, työuralle ja tuen palveluihin ohjaamista.

Rautavaaralla etsivä nuorisotyöntekijä kulkee nuorten rinnalla kautta linjan. Etsivä nuorisotyö tulee mukaan yläkouluun siirryttäessä, mistä jatkaa nuoren tukena olemista aina työelämään pääsyyn ja siellä pysymiseen saakka. Varusmies- tai siviilipalvelukseen osallistuvat nuoret aikuiset saavat tarvittaessa tukea etsivä nuorisotyöntekijältä.

Yhteistyötä etsivä nuorisotyöntekijä tekee ja kehittää laajalla rintamalla työkoordinaattorin, sosiaalipalveluiden ja työpajatoimintaa tarjoavan Rautavaaran Työraitin, TE-palveluiden, mielenterveyden ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.

Etsivän nuorisotyön painopisteitä pohditaan vuosittain uudelleen nuorten parissa havaittujen ilmiöiden perusteella. Työn oleellinen osa on kehittää työtä, seurata ja raportoida toiminnasta AVI:lle. Etsivä nuorisotyöntekijä kirjaa tehdystä työstä tiedot PARent -järjestelmään. Lisäksi toimintaan osallistuneiden nuorten on mahdollista antaa palautetta sosiaalisen vaikuttamisen arviointi (SOVARI) kyselyn kautta.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto

Nuoren ohjaus- ja palveluverkostoon kuuluvat Rautavaaralla laajennetusti samat toimijat kuin oppilashuollossa. Tarvittaessa toiminnassa ollaan yhteydessä poliisin Ankkuri-työryhmään. Kukin taho lastensuojelusta kouluun ja kolmannen asteen toimijaan välittää tietoa kunnan viranhaltijoille havaitsemistaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin vajeista. Rautavaaran kunnan etuna on, että ohjaus- ja palveluverkoston tekijät tekevät arjessa yhteistyötä ja tiedot välittyvät verkoston kesken ja ilmenneisiin haasteisiin päästään puuttumaan sekä toimintaa kehittämään.

Kirjastopalvelut

Rautavaaran kunnan kirjasto palvelee kuntalaisia ja tarjoaa käyttöön noin 26 000 kirjaa ja sadoittain muuta aineistoa aina peleistä ja tallenteista urheiluvälineisiin ja verenpainemittariin. Rautavaaran kirjasto on hiljattain liittynyt Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoon. Rutakkoon liittyminen kasvattaa entisestään mahdollisuuksia lainata erilaisia kirjoja, kuunnella ja lainata myös e-tallenteita, elokuvia, musiikkia ja erilaisia materiaaleja.

Kirjaston viihtyisyyttä on parannettu saadun palautteen pohjalta hankkimalla kirjastoon mukavia istumapaikkoja kirjojen lukemista ja esimerkiksi kotitehtävien tekemistä varten. Kirjaston aukioloajat mahdollistavat kunnan lapsille ja nuorille turvallisen paikan oleskella. Kirjaston henkilökunnan osaamista lasten ja nuorten kohtaamiseen pidetään jatkuvasti yllä kunnan omana kehitystoimintana. Lasten ja nuorten kohtaamisen painopisteenä on lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen.

Kirjasto tekee yhteistyötä paikallisen oppilaitoksen, nuorisotyön, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden ja muiden yhteisötoimijoiden kanssa. Kirjasto välittää koululle mm. lukemiseen innostavaa materiaalia ja mahdollistaa nuorten vapaaehtoisten toimijoiden kokoontumiset. Kirjaston toimintaa seurataan ja kehitetään kuntalaiskyselyillä ja lasten ja nuorten osalta tiiviillä yhteistyöllä koulun ja nuorisotyön kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluiden painopisteen ja kehityskohteet

Lasten ja nuorten kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluissa eletään toiminnan kehittämisen ja uudelleen arvioinnin aikaa. Kunnan nuorimpien ikäryhmien tarpeita ja toiveita hahmotellaan laajemmassa mittakaavassa olemalla aktiivisesti kuulolla, kuinka palveluita järjestetään ja millaisia uusia innovaatioita muilla kunnilla on palveluiden tarjoamisessa.

Kansalaisopisto

Rautavaaralla kansalaisopiston toimintaa tarjoaa Kuopion kansalaisopisto. Tarjottavat kurssit suunnitellaan Rautavaaralta tulleiden toiveiden ja tarpeiden mukaan. Lapset ja nuoret ovat mukana esimerkiksi Kansalaisopiston liikuntaryhmissä, musiikin opetuksessa ja metsästäjäkursseilla, mutta myös muille kursseille alle 16-vuotiaiden on mahdollista päästä harkinnanvaraisesti.

Kansalaisopisto toiminta on luonteeltaan vapaata sivistystyötä, jonka toiminnan ytimessä on tasa-arvo sekä itsen ja toisten hyväksyminen. Kurssien tavoitteena on kurssin aiheesta riippuen itsensä kehittäminen esim. musiikin, liikunnan tai luovan itseilmaisun saralla esimerkiksi jonkin materiaalin työstämistä harjoittelemalla. Kursseja suunnitellessa tarjotaan myös mahdollisuutta syventää ja vahvistaa jo aikaisemmillä kursseilla saatua osaamista. Toimintaa suunniteltaessa huomioidaan niin fyysinen kuin henkinen ja sosiaalinenkin esteettömyys esimerkiksi tarjoamalla kursseja fyysisesti lähellä, tutuissa tiloissa ja tutun opettajan alaisuudessa. Mukaan kansalaisopiston toimintaan pääsee ilmoittautumalla netissä. Kurssimaksut pyritään pitämään kaikille osallistujille kohtuullisina.

MUUT LASTEN JA NUORTEN KANSSA TOIMIVAT TAHOT

Rautavaaran nuorisosirkus

Rautavaaran nuorisosirkus on toiminut vuodesta 1991 ja se kerää vuosittain toimintansa pariin 30 -40 lasta ja nuorta. Toiminta koostuu viikoittaisista harjoituksista, leiritöinnasta, esityksistä ja sirkuskoulujen järjestämisestä.

Nuorisosirkuksen toiminta on luonteeltaan kaikki mukaan ottava. Mukaan toimintaan pääsevät kaikki toiminnasta kiinnostuneet myös kesken lukukauden. Toiminnalla edistetään lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöön kuulumisen kokemuksia. Esiintymiset mahdollistavat taiteellisen ja fyysisen itseilmaisun kehittymisen ja itseluottamuksen sekä -tuntemuksen kehittymisen. Sirkuksen ohjaajat,

opettajat ja vierailevat opettajat ovat kokeneita ja harjaantuneita kasvatuksen, ohjauksen ja taiteenalan osaajia. Harrastuksen osallistumismaksut pidetään osallistujille kohtuullisina ja hankalan taloudellisen tilanteen ylläpitäessä osallistumismaksuista voidaan antaa vapautus.

Nuorisosirkus tarjoaa nuorille vuosittain mahdollisuuden työllistyä kesätöihin.

Nuorisokeskus Metsäkartano

Rautavaaralla Ylä-Keyrityn järven rannalla metsäisten harjujen kätöksessä sijaitsee vuonna 1982 toimintansa aloittanut Metsäkartano, jonka toimintaa ohjaa nuorisolain tavoitteet nuorten kasvun ja kehittymisen tukemisesta, osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteuttamisen edistämisestä. Nuorisokeskus Metsäkartano tarjoaa ympärivuotisesti seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- ja leiritoimintaa lapsille ja nuorille sekä majoitus- ja virkistystoimintaa matkailijoille. Heidän toimintansa tavoittaa valtakunnallisella tasolla vuosittain 3000- 4000 lasta ja nuorta. Toiminnan ytimessä on nuorten kansainvälistymisen edistäminen ja kestävä kehityksen ylläpitäminen.

Rautavaaralaiset nuoret pääsevät tutustumaan nuorisokeskuksen toimintaan ryhmäytymispäivien, erilaisten leirien, vaihto-ohjelmien ja Metsäkartanon sekä kunnan yhteistyössä tuottamien tapahtumien yhteydessä. Erityisesti kansainvälistymistä tukevat leirit tuovat maailman lähes nuorten kotiovelle mahdollistaen matalan kynnyksen tutustumisen vieraisiin kulttuureihin. Nuoret saavat mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, kehittää vuorovaikutustaitojaan, kielitaitoja sekä avartavat omaa maailmankatsomustaan.

Metsäkartano tarjoaa monenlaisia avoimia tilaisuuksia ja mahdollisuuksia uusien lajien kokeiluun. Lisäksi Metsäkartanon lähiympäristössä on kilometreittäin erilaisille ryhmille soveltuvia teema- ja patikointireittejä, jotka ovat kaikkien käytettävissä. Reittien läheisyydestä tai varrelta löytyy laavuja, joita voi ilmoittamalla ja nimellistä korvausta vastaan käyttää retkeillessään.

Nuorisokeskus Metsäkartano tarjoaa nuorille paikan työllistyä niin ammattiosaajina kuin TET-harjoittelijoina tai Taksvärkki- päivän tekijöinä. Yhteistyötä tehdään Rautavaaran kunnan, muiden nuorisokeskusten, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Uusille yhteistyökuvioille ja nuorten esittämille ideoille ollaan avoimia.

Rautavaaran Raiku

Rautavaaralla perustettiin 1950-luvun puolivälin paikkeilla Riitasalon Raiku, joka sittemmin sai nimekseen v. 1973 Rautavaaran Raiku. Seuran piirissä on pelattu ja urheiltu vuosien saatossa hiihdossa, yleisurheilussa, salibandyssä, lentopallossa ja jalkapallossa. Jalkapalloa seurassa on pelattu vuodesta 1976. Ikäluokkien koosta riippuen myös jalkapallon pelaajien ja sarjapeleihin ohjautuneiden määrä on vaihdellut. Rautavaaralla Raikun jalkapalloharjoitukset tavoittavat vuosittain 5-12 lasta ja nuorta 1.-9. luokilta.

Raikun jalkapalloharjoituksissa lapset ja nuoret tutustuvat jalkapalloon pelinä, harjoittelevat lajille tyypillisiä tekniikoita, mutta myös kasvavat osaksi yhteisöä, jossa kanssapelaajia arvostetaan ja kunnioitetaan. Pienempien pelaajien harjoituksissa korostuvat yhdessä toimimisen taidot, välineistä ja vaatteista huolehtiminen sekä kunnossa pitäminen ja valmentajan ohjeiden kuunteluun harjaantuminen. Kaikki ovat tervetulleita harjoituksiin kokeilemaan lajia. Lajia varten tarvittavat nappula- ja sisäpelikengät, säärisuojat ja juomapullo tulee harrastajan hankkia itse. Kasvavassa iässä olevien varustehankinnoissa kannustetaan hankkimaan varusteita kierrätettyinä. Seura pyrkii pitämään jäsenmaksut alhaisina ja sisarukset voivat osallistua puoleen hintaan. Seurassa yhteisöllisyyttä vaalitaan vuosittaisilla kauden päättäjäisillä, jossa pelataan leikkimielisesti ja herkutellaan yhdessä.

Jalkapallon harrastaminen tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen tukea antavan yhteisön ja tervehenkisen pohjan kasvaa ja kehittyä useilla eri elämän osa-alueilla.

Koillis-Savon Sulka

Koillis-Savon Sulka ry on perustettu vuonna 2009. Rautavaaralla toiminnan piirissä on 10 alle 18-vuotiasta ja parikymmentä aikuista. Seura kiertää Koillis-Savon alueella aktiivisesti esittelemässä jousiammuntaa.

Koillis-Savon Sulan harjoituksissa harrastajat tutustuvat jousiammunnan maailmaan, jossa keskittyminen, mielenhallinta, motoriset taidot ja vastuunottaminen korostuvat. Kyseessä on yksilölaji, jossa voi kehittyä aina olympiatason urheilijaksi saakka. Suomen jousiampujien liitto suosittelee, että lajin harrastaminen aloitettaisiin 8-12 -vuotiaana, jolloin pienimmät osallistujat voivat harrastaa yhdessä huoltajien kanssa. Yleisesti lajin parissa aloitetaan 11-vuotiaana, jolloin lapsien katsotaan keskimäärin pystyvän jännittämään jousen itse ja keskittymään riittävä aika turvallisesti toimimiseksi. Koillis-Savon Sulan seuran harjoituksissa lasten ja nuorten kanssa toimivilla kolmella (3) ohjaajalla on käytynä Suomen jousiampujain liiton Ensinuoli -ohjaajan koulutus ja parhaimmillaan useiden kymmenien vuosien harrastus- ja kisakokemus. Ohjaajat osallistuvat aktiivisesti myös liiton tarjoamiin koulutuksiin lasten ja nuorten kohtaamisesta harrasteen parissa. Seuran jäsenmaksun turvin harrastaja pääsee tutustumaan lajiin ilman oman jousen hankintaa.

Nuorille Koillis-Savon Sulka voi toimia myös kesätyönantajana, jolloin työtehtäviin kuuluu esimerkiksi jousiammuntakisojen järjestämiseen kuuluvia tehtäviä. Seura tekee yhteistyötä Koillis-Savon kuntien, niiden oppilaitosten ja Suomen jousiampujain liiton kanssa.

Savon Menevä

Savon Menevä on perustettu 2017. Savon Menevä tuottaa Rautavaaralla ja Tahkolla elämys-, liikunta- ja tapahtumapalveluita kaikenikäisille. Toiminnassaan Savon Menevä tavoittaa viikoittain noin 10 lasta tai nuorta koulun tanssikerhon kautta ja yrityksen tarjoamien muiden liikunta- sekä hyvinvointiaktiiviteettien kautta noin 100 lasta ja nuorta Pohjois-Savon alueella. Toiminnassa huomioidaan terveys- ja hyvinvointikasvatukselliset seikat, joten osallistujat saavat harrasteesta niin liikunnan riemun kuin tietoa ja taitoa oman hyvinvoinnin ylläpitämiseen levon, kehonhuollon, ravitsemuksen ja unen merkityksestä. Savon menevä tukee uuden hyvinvoivan sukupolven kasvua.

Yhteistyötä Savon Menevä tekee Rautavaaran kunnan, Metsäkartanon ja muiden paikallisten pienempien toimijoiden kanssa. Nuorille Savon Menevä mahdollistaa kokemuksen tapahtuman tuottamisesta VaaraFesteillä ja keikkatöitä elämys-, liikunta- ja tapahtumapalveluiden parissa Tahkolla.

Rautavaaran Evankelisluterilainen seurakunta

Rautavaaran evankelisluterilaisen seurakunnan vaikutuspiirissä on aktiivisesti noin 150 henkeä, joista lapsia ja nuoria on noin 30. Evankelisluterilainen kirkko toimii kristillisten arvojen ylläpitäjänä, välittäjänä ja tukena lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Lapsiperheille järjestetään perhekahvilaa, jossa tuetaan perheitä varhaisessa vaiheessa antaen vanhemmille mahdollisuuden saada vertaistukea ja tavata muita aikuisia. Perhekahvilan toiminnan piirissä on noin 5 lasta huoltajineen. Seurakunta tarjoaa yhteistyössä koulun kanssa 2.-5. luokkalaisille leivontakerhoa, joka on osallistujilleen ilmainen. Kerhon ohjaajat ovat lapsiryhmien ohjaamiseen koulutettuja kasvatustieteen osaajia. Osallistujia varhaisnuorille tarjottavissa kerhoissa on keskimäärin 25 henkeä.

Nuoret pääsevät rippikouluikäisinä tutustumaan seurakuntaan ja kristilliseen arvomaailmaan rippileirin ja konfirmaation kautta. Nuoret voivat rippikoulun jälkeen osallistua isoskoulutukseen ja jatkaa toiminnassa mukana oloa useampanakin vuotena. Rippikoulun käy vuosittain 10-15 nuorta. Nuorten kanssa järjestetään vuosittain retkiä huvipuistoihin tai elokuviin. Seurakunnalla on mahdollista pitää nuorteniltoja ja mahdollistaa turvallinen ja mukava yhteinen ajanvietto. Lisäksi nuorten on mahdollista päästä TET-harjoitteluun ja kesätöihin seurakunnalle.

Lasten ja nuorten hyvinvointia seurakunta tukee myös perheisiin kohdistuvan auttamistyön kautta esimerkiksi tukemalla vanhempia heidän parisuhteensa kriiseissä keskusteluavulla ja tarvittaessa taloudellisesti diakoniatyön muodossa.

Rautavaaran helluntaiseurakunta

Rautavaaran helluntaiseurakunnan vaikutuspiirissä on aktiivisesti noin 50 henkeä, joista osa on lapsia ja nuoria. Helluntaiseurakunnan toiminta perustuu kristilliseen ihmiskäsitykseen, jossa jokaisella on jakamaton ihmisarvo uskonnolliseen vakaumukseen katsomatta.

Lapsiperheiden on mahdollista saada keskustelu- ja sosiaalista tukea muun muassa ruoka-avun muodossa. Seurakunta palvelee lapsia, nuoria ja perheitä tarpeen ja kulloistenkin resurssien mukaan. Seurakunnan toimintaan kuuluu erilaisten kerhojen, leirien ja tapahtumien järjestäminen lapsille ja nuorille. Yhteistyökumppaneina ovat mm. Savon helluntaiseurakuntien koulupalvelu ja Youth With the Mission- nuorisjärjestö.

Rautavaaran Työraitti ry

Rautavaaran työraitti ry järjestää kuntouttavaa työtoimintaa tarjoten erilaisia tehtäviä 14-60 -vuotiaille. Alle 29-vuotiaille nuorille Rautavaaran työraitti tarjoaa aluehallintoviraston (AVI) työpajatoimintaa, mutta myös TET-harjoittelua, kesätöitä, työkokeilua tai vaikka paikan, jossa suorittaa tutkinnon osia tai jopa työllistyä oppisopimuksella.

Työpajajaksolle nuori pääsee TE-palveluiden ja kunnan aktivointisuunnitelman yhteistyön kautta. Rautavaaran työraittilla on mahdollista tehdä työtehtäviä ja pajatoimintaa verstaalla metalli- ja puutöiden tai pienten kiinteistöhuoltotehtävien parissa ja Sattuman kaupalla voi uppoutua asiakaspalvelun, postin, kierrätyksen, hyväntekeväisyyden tai jopa tilausleivonnän saloihin. Työpajalla nuorta tuetaan monipuolisesti elämän eri osa-alueilla ja pohditaan yhdessä mahdollisia jatkopolkuja työelämään tai koulutukseen henkilökohtaisen valmentajan ohjauksessa. Toiminnassa hyödynnetään kunnan monialaisia yhteistyöverkostoja.

Työpajatoimintaa seurataan AVI:n PARTy-järjestelmällä, jonne raportoidaan nuoren kanssa tehdyt toimenpiteet. Järjestelmästä tiedot välitetään kolmannesvuosittain numeraalisesti valtakunnalliseen järjestelmään.

Rautavaaran työraitti ry kehittää digitaalista toimintaansa mahdollistaen entistä laajemman asiakaskunnan tavoittamisen ja mahdollistaen sivukylillä asuvien kuntalaisten pääsyn osaksi palveluita. Toimintaa päivitetään usealla rintamalla ja toimintaa ohjaa Työraitti ry:n hallitus.

Pohjois-Savon Pelastuslaitos

Rautavaaralla palo- ja pelastustehtäviä hoitaa Pohjois-Savon pelastuslaitos. Palo- ja pelastustoiminta on yhteiskunnan lakisääteistä toimintaa, jolla pyritään ehkäisemään onnettomuuksien tapahtumista välittämällä turvallisuustietoutta kansalaisille ja tekemällä esimerkiksi paloturvallisuus valvontakäyntejä.

Rautavaaralla Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen läsnäolo tuo kuntalaisten hyvinvoinnille ja turvallisuudelle perustan. Lasten ja nuorten hyvinvointiin palokunnan läsnäolo ja henkilöstöresurssit vaikuttavat siinä vaiheessa, kun onnettomuus sattuu. Onnettomuuksien välttämiseksi ja niihin onnistuneesti reagoimiseksi pelastuslaitos tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden osallistua palokuntatoimintaan aina kymmenvuotiaasta lähtien. Lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan ensiaputaitoihin, toimimaan ryhmässä ja harjoittelemaan alkusammutusta. Lisäksi yläkoululaisille tarjotaan mahdollisuus tulla työelämään tutustumisjaksolle (TET-harjoittelu) palolaitokselle. Palolaitoksen toimintaa kehitetään ja yhteistyötä koulukeskuksen kanssa selvitetään palokuntanuorten toiminnan ylläpitämiseksi ja uusien vapaaehtoisten kasvattamiseksi toimintaan.

Metsästys- ja kalastusseurat

Rautavaaralla kyläseurasta metsästysseuraksi kasvanut seura Suojärven Erä tarjoaa lapsille ja nuorille opastusta kalastuksen ja metsästyksen alkeisiin. Koululaisia on ajoittain kutsuttu mukaan mm. hirvenmetsästykseen. Suojärven Erässä kehitetään ja tutkitaan mahdollisuutta tarjota Rautavaaran lapsille ja nuorille eräkerhoa ja Riistanhoitoyhdistyksen toiminnan kautta ammutakerhoa. Toiminnan kautta varttuneiden nuorten on mahdollista harjaantua harrastuksen pariin, saada ympärilleen saman henkisiä ihmisiä ja osallistua myös muuhun seurojen tarjoamiin toimintoihin. Yhteistyötä seura tekee kunnan muiden seurojen ja esimerkiksi ELY-keskuksen kanssa.